

SAN'AT TERAPIYASINING PEDAGOGIKADA O'RNI VA AHAMIYATI

Ko'chiyeva Dinara Isomidin qizi

Surxondaryo viloyati Sherobod tumani
33-maktab tasviriy san'at va chizmachilik
fani o'qituvchisi.

Annotatsiya

Mazkur maqola san'at terapiyasining pedagogikadagi o'rni va ahamiyatini tahlil qiladi. San'at terapiyasi, o'quvchilarning emotsional va ruhiy holatini yaxshilash, stressni kamaytirish, kreativ fikrlashni rivojlantirish va hissiy intellektni oshirish kabi maqsadlar bilan ta'lim jarayonida qo'llanilishi mumkin. Maqolada san'at terapiyasining pedagogikada qanday ishlatilishi, o'quvchilarda o'zini anglash va hissiyotlarini boshqarish qobiliyatlarini rivojlantirishdagi roli, shuningdek, tasviriy san'at va boshqa san'at shakllarining terapevtik ta'siri haqida batafsil ma'lumot beriladi. San'at terapiyasining samarali bo'lishi uchun o'qituvchilar va pedagoglarning malakasi, usullarning to'g'ri tanlanishi va o'quvchilarga mos ravishda integratsiya qilinishi zarurligi ta'kidlanadi. Ushbu maqola san'at terapiyasining ta'lim tizimidagi ahamiyatini va uning o'quvchilarning ruhiy va emotsional rivojlanishidagi ijobiy ta'sirini ko'rsatishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: san'at, terapiya, pedagogika, stress, ichki dunyo, Qalam, bo'yoq, art, plastic terapiya.

Kirish

San'at terapiyasi — bu san'atning vositalari, texnikalari va kreativ jarayonlar yordamida psixologik yordam berishga yo'naltirilgan yondashuvdir. Pedagogikada san'at terapiyasining o'rni hamda uning o'quvchilarning ruhiy va emotsional holatiga ta'siri haqida gapirganda, bu jarayonning ta'limda qanday ahamiyatga ega ekanini tushuntirish zarur. Pedagogikada san'at terapiyasining asosiy maqsadi —

o'quvchilarning ichki dunyosini yaxshilash, stressni kamaytirish, hissiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlash va kreativ fikrlashni rag'batlantirishdir.

San'at terapiyasining pedagogik jarayondagi roli

San'at terapiyasining pedagogikada qo'llanilishi o'quvchilarning emotsional holatini yaxshilash, shuningdek, ularning o'z hissiyotlarini boshqarish va ifoda etish qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'quvchilarning kreativ ishlarda qatnashishlari, masalan, rassomlik yoki chizish orqali ular o'zlarini yanada erkin ifoda etishga o'rganadilar. Bu esa o'z navbatida, stressni kamaytirish va ichki tinchlikni topishda yordam beradi.

San'at terapiyasining ta'lim jarayoniga ta'siri

Maktabgacha yoshdagi bolalar qalam, bo'yoq, loy, qaychi, elim va qog'oz yordamida o'zlarini va o'z g'oyalarini ifodalashni yaxshi ko'radilar. Bolalar maktabgacha ta'lim muassasasida asosiy shakllarni yasashni boshlaydi va ranglar bilan bo'yashni yoqtirishi mumkin. Masalan, maktabgacha yoshdagi bolalar ko'pincha tomning tepasida porlayotgan quyoshli uylarni chizishadi. Buning sababi shundaki, bunday rasm kvadratlar, uchburchaklar va doiralar kabi asosiy shakllardan iborat. Pedagogning art-pedagogik va art-terapevtik yo'nalishdagi ishlari, birinchidan, uning faoliyatiga yordam beradi, ikkinchidan, bolalarning o'quv va ijodiy faoliyatlari uchun maksimal shart-sharoit yaratadi, uchinchidan, ularning ijtimoiy va etik qobiliyatlarining to'liq ochilishiga imkon beradi.

Art-terapiya imkoniyatlari:

- Xulq-atvorni tuzatish – tajovuzkorlik va boshqa salbiy his-tuyg'ularning chiqishiga maqbul yo'l berish
- Ongsiz ravishda kechadigan ichki nizolar va tashvishlarni aniqlash va yumshatish – muvozanatga erishish
- Stressning salbiy oqibatlarini kamaytirish
- O'z-o'ziga hurmatni oshirish (aybdorlik va o'ziga achinish hissidan xalos bo'lish)
- Odamlar bilan munosabatlarni yaxshilash (muloqot ko'nikmalarini tuzatish)

- Ijobiy fikrlashni shakllantirish
- O'zini bo'sh qo'yish va relaksasiya

Bir guruh psixoterapevtlarning fikriga ko'ra, xoreoterapiya bostirilgan his-tuyg'ulardan xalos bo'lishga yordam beradi. Unda o'zini yaxshiroq tushunishni istagan odamlar ham qatnashadi. Raqs terapiyasi stress va hissiy qiyinchiliklarni boshdan kechiradigan uyatchan, nevrotik odamlar uchun foydali bo'lishi mumkin. Ular yaqinlik ehtiyojlarini qondira olmaydigan va tana qiyofasi buzilgan erkaklar va ayollar uchun foydalidir. Plastik terapiya - bu terapiya shakli bo'lib, uning vositalari plastik san'at, jumladan rassomlik, grafika, haykaltaroshlik, arxitektura, san'at va hunarmandchilik, fotografiya va multimedia. Art-terapiyani plastik terapiya bilan tenglashtirish va uni art terapiya so'zining sinonimi sifatida ishlatish keng tarqalgan xatodir. Plastik terapiya art-terapiyaning ilgari muhokama qilingan shakllarini o'z ichiga olmaydi. Plastik terapiyada qo'llaniladigan usullar tasviriy san'atga bog'liq. Rassom terapiyasida ishlatiladigan asboblardan quyidagilar bo'lishi mumkin: akvarel, yog'li bo'yoqlar, akril bo'yoqlar, guash va aerozol bo'yoqlari; grafik terapiyada ishtirokchilar ko'mir, bo'r va boshqa chegara usullaridan foydalanishlari mumkin, masalan, linogravyura; haykaltaroshlik terapiyasida ishtirokchilar turli xil haykaltaroshlik usullaridan foydalanadilar. Shunga

qaramay, bu va boshqa holatlarda ular an'anaviy vositalar bilan cheklanishi shart emas. Plastik terapiyaning ko'plab bo'linmalari mavjud, ular orasida quyidagilar mavjud:

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimova Gulsanam Erikovna. <https://smartline.uz/uz/xizmatlar/art-terapiya/>
2. KATTA YOSHDAGI BOLALARNI TASVIRIY FAOLIYAT MASHG'ULOTLARIDA ARTPEDAGOGIKA ASOSIDA MAKTAB TA'LIMIGA TAYYORLASH. Namangan davlat pedagogika instituti magistiri Nasirdinov Omoniddin Sayfidinovich Tasviriy san'at va amaliy bezak san'atii. <file:///C:/Users/ACER/Downloads/296.+Nasirdinov+Omoniddin+++772-775.pdf>

3. Международный научный журнал № 8(100), часть 1 «Научный импульс»
Март , 2023 781 ART-TERAPEVTIK USULLARNI TIBBIYOTDA
QO'LLASHNING HOS JIHATLARI Sharapova Dildora Baxtiyarovna TTA
“Pedagogika va psixologiya” kafedrası o'qıtuvchısı Nazarova Zarnigor Raxmatjon qızı
TTA “Pedagogika va psixologiya” kafedrası o'qıtuvchısı Uzoqova Naima Saydullo
qızı TTA “Tibbiy biologiya” yo'nalishi 2-kurs talabasi
file:///C:/Users/user/Downloads/S++harapova+Dildora+Baxtiyarovna%20(1).pdf